

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

I. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	
A. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ	
1. Τα δημογραφικά δεδομένα	
α. Ο πληθυσμός	
1864	Ενσωμάτωση Ιονίων νησιών (Επτάνησα)
1881	Ενσωμάτωση Θεσσαλίας
1828	15 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο
1911	43 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο
1854	Ναυτικός αποκλεισμός από τους Αγγλο-Γάλλους
β. Οι μετακινήσεις μέσα και έξω από την Ελλάδα	
Τέλη 19 ^{ου} αιώνα- αρχές 20 ^{ου}	Άνοιξαν οι δρόμοι για την μετανάστευση στην Αμερική
2. Οι παραγωγικές δυνάμεις μέσα και έξω από την Ελλάδα	
Τέλη 19 ^{ου} αιώνα	Οι ομογενείς αρχίζουν και βλέπουν την Ελλάδα ως ασφαλές καταφύγιο και πεδίο ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων
B. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ	
1. Το εμπόριο	
19 ^{ος} αιώνας	Η εσωτερική εμπορική κίνηση στην Ελλάδα καθηλώθηκε σε χαμηλά επίπεδα
Μέχρι το 1913	Το εμπόριο της Ελλάδας συνδέεται με το εξωτερικό εμπόριο (εισαγωγές-εξαγωγές)
1851	Η συνολική αξία των εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας είναι περίπου 36.000.000 χρυσές δραχμές
1901	Η συνολική αξία των εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας είναι περίπου 235.000.000 χρυσές δραχμές
1911	Η συνολική αξία των εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας είναι περίπου 315.000.000 χρυσές δραχμές
1900-1910	Τα αγροτικά προϊόντα καταλαμβάνουν τα 3/4 της αξίας των συνολικών εξαγωγών
Μέχρι το 1880	Σημαντική εμπορική κίνηση στα κατεργασμένα δέρματα (εξαγωγές)
Από το τέλος του 19 ^{ου} αιώνα	Τα μεταλλευτικά προϊόντα πλησίαζαν το 1/5 της συνολικής αξίας των εξαγωγών

2. Η εμπορική ναυτιλία	
1774	Υπογραφή συνθήκης Κιουτσούκ-Καϊναρτζή μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
Διάρκεια 19 ^{ου} αιώνα	Η ελληνική ναυτιλία ακολούθησε ανοδική πορεία
1840	Η συνολική χωρητικότητα των ελληνικών πλοίων (ιστιοφόρα) ήταν 100.000 τόνοι
1866	Η συνολική χωρητικότητα των ελληνικών πλοίων (ιστιοφόρα) ξεπερνούσε τους 300.000 τόνους
Μέσα 19 ^{ου} αιώνα (1860)	Είσοδος της ελληνικής ναυτιλίας στην εποχή του ατμού (κατασκευή πρώτου ατμόπλοιου)
Τελευταία δεκαετία 19 ^{ου} αιώνα	Η ελληνική ατμοπλοία κάνει αισθητή την παρουσία της
1890	97 ελληνικά ατμόπλοια
1901	191 ελληνικά ατμόπλοια
1912	389 ελληνικά ατμόπλοια
1919	Μετά το τέλος του Α' ΠΠ ο ελληνικός εμπορικός στόλος είχε υποδιπλασιαστεί
3. Η διανομή των εθνικών κτημάτων	
1870-1871	Νομοθετικές ρυθμίσεις για την οριστική διευθέτηση του προβλήματος της διανομής των εθνικών κτημάτων
1870-1911	Διανεμήθηκαν 2.650.000 στρέμματα με 370.000 παραχωρητήρια
1833-1870	Διανεμήθηκαν 600.000 στρέμματα εθνικών γαιών
4. Η εκμετάλλευση των ορυχείων	
1869	Διάνοιξη της διώρυγας του Σουέζ
1866	Άρχισε τις εργασίες της στην μεταλλευτική περιοχή του Λαυρίου η γαλλο-ιταλική εταιρεία Σερπιέρι-Ρου
Μετά το 1870	Οικοδομική ανάπτυξη στην Ελλάδα
Τέλη 19 ^{ου} αιώνα	Αξιοποίηση των θαυμάσιων μαρμάρων που διέθετε η χώρα
Τελευταίες δεκαετίες 19 ^{ου} αιώνα	Οι αλυκές αποτελούν σημαντική πηγή δημοσίων εσόδων
5. Η δημιουργία τραπεζικού συστήματος	
1841	Ίδρυση Εθνικής Τράπεζας

1845	Εξάπλωση των εργασιών της Εθνικής Τράπεζας στην Ερμούπολη
1846	Εξάπλωση των εργασιών της Εθνικής Τράπεζας στην Πάτρα
Από τη δεκαετία του 1860	Πολλαπλασιάζονται τα τραπεζικά και ασφαλιστικά ιδρύματα στη χώρα
1839	Ίδρυση Ιονικής Τράπεζας στα υπό αγγλική κατοχή Ιόνια νησιά
6. Η βιομηχανία	
19 ^{ος} αιώνας	Η εμφάνιση και ανάπτυξη της βιομηχανίας στον ελληνικό χώρο παρουσίασε ελάχιστα κοινά σημεία με όσα συνέβαιναν στο πεδίο αυτό στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη, τα οποία συνοπτικά ονομάστηκαν Βιομηχανική Επανάσταση.
Γύρω στα 1870	Σημειώθηκε κύμα ίδρυσης βιομηχανικών επιχειρήσεων και τάση αύξησης του δυναμικού των ήδη υπάρχουσών μονάδων στην Ελλάδα.
Τελευταία χρόνια του 19 ^{ου} και πρώτα χρόνια του 20 ^{ου} αιώνα	Από την ύφεση και τη στασιμότητα στη δημιουργία ενός βιομηχανικού δυναμικού σχετικά σταθερού, πολυδιάστατου, με τάσεις ανάπτυξης της βαριάς βιομηχανίας, της μεταλλουργίας, της ναυπηγικής και της τσιμεντοβιομηχανίας, η οποία πρωτοεμφανίστηκε στις αρχές του νέου αιώνα.
Μετά το 1912-1913	Αλλαγή δεδομένων στη βιομηχανία με την ενσωμάτωση μεγάλων εκτάσεων και πληθυσμών.
7. Τα δημόσια έργα	
1830	Οι υποδομές του ελληνικού κράτους ήταν ακόμη πρωτόγονες.
Ως τα μέσα του 20 ^{ου} αιώνα	Η ελονοσία αποτελούσα μάλιστα για την αγροτική Ελλάδα
1881-1893	Διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου
8. Το δίκτυο των σιδηροδρόμων	
1835	Συζητήσεις σχετικά με την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου στη χώρα μας
Μέχρι τη δεκαετία του 1880	Η μόνη σιδηροδρομική γραμμή που είχε κατασκευαστεί στην Ελλάδα ήταν αυτή που συνέδεε την Αθήνα με τον Πειραιά και είχε μήκος μόλις 9 χιλιομέτρων.
Από το 1880 και μετά	Ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε μέσα σε τρεις δεκαετίες το σιδηροδρομικό δίκτυο της Ελλάδας
Δεκαετία 1890	Επιβράδυνση της κατασκευής του σιδηροδρομικού δικτύου λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετώπισε το ελληνικό κράτος
1909	Ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα
9. Τα εθνικά δάνεια	

1832	Άφιξη Βαυαρών στην Ελλάδα και σύναψη δανείων
Ως το 1861	Απομόνωση της χώρας από τις ευρωπαϊκές χρηματαγορές, λόγω άρνησης των Οθωνικών κυβερνήσεων να αποπληρώσουν τα επαναστατικά δάνεια της χώρας
Από τη δεκαετία του 1860 και μετά	Η αλλαγή ρυθμών ανάπτυξης οδήγησε αναγκαστικά σε νέο δανεισμό
Δεκαετία 1880	Διόγκωση εξωτερικού δανεισμού.
1877-1880 και 1885-1886	Κάλυψη δαπανών στρατιωτικών κινητοποιήσεων.
1889	Ναυπήγηση τριών θωρηκτών.
10. Η πτώχευση του 1893 και ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος	
1893	Αδυναμία της Ελλάδας να εξυπηρετήσει τα τοκοχρεολύσια των εξωτερικών της δανείων και επαναδιαπραγμάτευση του δημόσιου χρέους της.
1897	Οι διαπραγματεύσεις με τις πιστώτριες χώρες συνεχίστηκαν μέχρι τον ελληνοτουρκικό πόλεμο.
1898	Έναρξη λειτουργίας διεθνούς επιτροπής.
1910	Υγή δημόσια οικονομικά, ελαφρώς πλεονασματικοί προϋπολογισμοί, σαφώς αυξημένες οικονομικές δυνατότητες του κράτους.
11. Το εξωελλαδικό ελληνικό κεφάλαιο	
Κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα	Εξάπλωση οικονομικών δραστηριοτήτων των Ελλήνων.
Μέχρι τη δεκαετία του 1870	Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες είχαν περισσότερες ευκαιρίες ανάπτυξης στις αγορές των μεγάλων κρατών της Ανατολικής Μεσογείου.
Δεκαετία του 1860	Γενίκευση των συζητήσεων για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ομογένειας.
1866-1869	Το τεράστιο κόστος της εμπλοκής στις κρητικές επαναστάσεις οδήγησε στην αναζήτηση πολιτικών προσέλκυσης των ομογενών προς την Ελλάδα.
1856	Συνταγματικές μεταρρυθμίσεις του Τανζιμάτ.
1870	Οι πρώτες δειλές ενδείξεις συνεργασίας του ελληνικού κράτους με τους Έλληνες ομογενείς.
Κρίση του 1873	Μείωση των αποδόσεων των ευρωπαϊκών κεφαλαίων εξαιτίας της κρίσης και πρόκληση της μεταφοράς τους προς τα ανατολικά, σε αναζήτηση επικερδών τοποθετήσεων.

Γ. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ	
1. Το αγροτικό ζήτημα	
Έως το 19 ^ο αιώνα	Κυριαρχία αγροτικού χώρου, παραγωγικά αλλά και κοινωνικά στην ιστορία των ανθρώπινων πολιτισμών.
1821-1828	Προοδευτική διανομή των εθνικών γαιών από τον επαναστατικό αγώνα και δημιουργία πλήθους αγροτών με μικρές ή μεσαίες ιδιοκτησίες.
1864	Διεύρυνση του ελληνικού κράτους με τα Επτάνησα.
1881	Διεύρυνση του ελληνικού κράτους με την Άρτα και τη Θεσσαλία.
1907	Ψήφιση νόμων για απαλλοτρίωση μεγάλων ιδιοκτησιών από την εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση, ώστε να μπορεί να τις διανέμει σε ακτήμονες.
1910	Η σημαντικότερη εξέγερση στο χωριό Κιλελέρ, με αφορμή την εφαρμογή των νόμων του 1907 σχετικά με την απαλλοτρίωση μεγάλων ιδιοκτησιών.
1913	Με το τέλος των Βαλκανικών πολέμων το ζήτημα της απαλλοτρίωσης έγινε πιο περίπλοκο, καθώς μέσα στα νέα όρια της χώρας υπήρχαν πλέον και μουσουλμάνοι ιδιοκτήτες μεγάλων εκτάσεων.
1917	Απόφαση της κυβέρνησης του Ελευθερίου Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη για την ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης.
2. Τα πρώτα βήματα του εργατικού κινήματος	
1896	Λαύριο: πρώτες καθαρά εργατικές εξεγέρσεις.
3. Οι οικονομικές συνθήκες κατά την περίοδο 1910-1922	
1910-1922	Συνεχής πολεμική ετοιμότητα της Ελλάδας και εμφάνιση μιας νέας πολιτικής αντίληψης, του «βενιζελισμού», με εκφραστή τον Ελευθέριο Βενιζέλο.
1911	Έσοδα προϋπολογισμού: 240.000.000 και έξοδα: 181.000.000 δραχμές, παρά τις αυξημένες στρατιωτικές δαπάνες.
1910	Εμφανείς πρόοδοι της εθνικής οικονομίας.
19 ^{ος} αιώνας	Το κόστος των Βαλκανικών πολέμων ήταν σημαντικό, δεν κλόνησε όμως την εθνική οικονομία, όπως συνέβαινε με τις στρατιωτικές κινητοποιήσεις του 19 ^{ου} αιώνα.
Καλοκαίρι του 1914	Η χώρα ήταν έτοιμη να αφιερωθεί στο δύσκολο έργο της ενσωμάτωσης των νέων περιοχών, όταν ξέσπασε, ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος.
4. Ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος	
1915	Άσκοπη και δαπανηρή επιστράτευση.

1917	Με την επέμβαση των Συμμάχων, ενοποιήθηκε η χώρα υπό τον Βενιζέλο.
Νοέμβριο του 1920	Η φιλοσυμμαχική κυβέρνηση του Βενιζέλου έχασε τις εκλογές και την εξουσία ανέλαβαν τα φιλοβασιλικά κόμματα.
Μάρτιος του 1922	Τα δημοσιονομικά δεδομένα έφτασαν σε πλήρες αδιέξοδο, η Κυβέρνηση προέβει σε ένα πρωτότυπο εσωτερικό αναγκαστικό δάνειο (διχοτόμηση του χαρτονομίσματος)
1926	Επανάληψη εσωτερικού αναγκαστικού δάνειου.
5. Η οικονομική ζωή κατά την περίοδο 1922-1936	
1922	Μεταβολή των δεδομένων της ελληνικής κοινωνίας με την Μικρασιατική καταστροφή.
1923 και 1924	Οι θάνατοι από τις αρρώστιες-μάστιγες της εποχής, τη φυματίωση και την ελονοσία, πολλαπλασιάστηκαν, κάνοντας αναγκαίες και επείγουσες τις αποτελεσματικές παρεμβάσεις.
6. Η ελληνική οικονομία κατά την περίοδο του μεσοπολέμου	
1919-1939	Η Ελλάδα του μεσοπολέμου παρά το κόστος της μικρασιατικής συμφοράς, είχε αποκτήσει μια σειρά από πλεονεκτήματα, που επέτρεπαν τη θετική οικονομική της πορεία.
7. Οι μεγάλες επενδύσεις	
1925	Η αμερικανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ αναλαμβάνει την κατασκευή του φραγμάτος και της τεχνητής λίμνης στο Μαραθώνα.
8. Η Τράπεζα της Ελλάδος	
1927	Τέθηκε το ζήτημα της δημιουργίας μιας κεντρικής κρατικής τράπεζας, που θα αναλάμβανε τη διαχείριση των χρεών, την έκδοση χαρτονομίσματος και την ενιαία εφαρμογή της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής.
Μάιος 1927	Ίδρυση Τράπεζας της Ελλάδος.
1928	Λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος
1929	Έναρξη μεγάλης οικονομικής κρίσης από τη Νέα Υόρκη.
9. Η κρίση του 1932	
Άνοιξη του 1932	Η κυβέρνηση δεν μπόρεσε να αποφύγει την αναστολή της μετατρεψιμότητας του εθνικού νομίσματος, καθώς και την αναστολή εξυπηρέτησης των εξωτερικών δανείων.
δεκαετία του 1930	Ολοένα και περισσότερα κράτη αποκτούσαν δικτατορικά ή φασιστικά καθεστώτα.
4 Αυγούστου 1936	Ο Ιωάννης Μεταξάς, με την ανοχή του παλατιού, προχώρησε στην κατάλυση του κοινοβουλευτικού καθεστώτος και στην επιβολή δικτατορίας.

Π. Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1821-1936)	
Β. ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ (1844-1880)	
1. Το σύνταγμα του 1844	
3 Σεπτεμβρίου 1843	Επανάσταση που έδρασε καταλυτικά στη διαμόρφωση των πολιτικών πραγμάτων.
1843-1844	Οι εργασίες της Εθνοσυνέλευσης για το Σύνταγμα του 1844.
2. Η παρακμή των «ξενικών» κομμάτων κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας	
1844-1864	Η περίοδος ανάμεσα στα δύο συντάγματα.
1846/1847	Ο Κωλέττης κατείχε πέντε από τα επτά υπουργεία της κυβέρνησής του, δεν παρουσιαζόταν όμως σχεδόν καθόλου στο Κοινοβούλιο και καθιστούσε αδύνατο τον έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας.
1847	Μετά το θάνατο του Κωλέττη, το γαλλικό κόμμα πέρασε σε φάση παρακμής, καθώς επικράτησε διαμάχη για τη διαδοχή.
3. Η «νέα γενιά»	
Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850	Συνολική δυσαρέσκεια μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού λόγω της οικονομικής δυσπραγίας και της δυσλειτουργίας του πολιτικού συστήματος και συγκρότηση αντιπολιτευτικών ομίλων με εκσυγχρονιστικά κατά κύριο λόγο αιτήματα.
Φεβρουάριος 1862	Κατάληξη δυσαρέσκειας σε επανάσταση, με αίτημα την απομάκρυνση του βασιλιά.
12 Οκτωβρίου 1862	Εγκατάλειψη της χώρας από τον Όθωνα.
4. Η Εθνοσυνέλευση του 1862-1864	
Νοέμβριος 1862	Οι επαναστάτες προκήρυξαν εκλογές αντιπροσώπων για Εθνοσυνέλευση, η οποία θα ψήφιζε νέο σύνταγμα.
1875	Ο βασιλιάς Γεώργιος εκμεταλλεύτηκε την πολιτική ασάφεια του συντάγματος του 1864, για να διορίζει κυβερνήσεις της αρεσκείας του, μέχρι την ψήφιση της <i>αρχής της δεδηλωμένης</i> (1875).
Γ. ΔΙΚΟΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ (1880-1909)	
1. Η εδραίωση του δικομματισμού	
1875 και 1879	Στις εκλογές των 2 ετών κανένα κόμμα δεν κέρδισε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία.
1884	Τα δύο μεγάλα κόμματα, του Τρικούπη και του Δηλιγιάννη, έλεγχαν το 92,2% των εδρών στο Κοινοβούλιο. Το κοινοβουλευτικό σύστημα και ο δικομματισμός θεμελιώθηκαν.

1875	Το τρικουπικό κόμμα παρουσίασε ένα συστηματικό πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της χώρας, αρκετά κοντά στις αντιλήψεις του Κουμουνδούρου.
1893	Κήρυξη πτώχευσης του κράτους.
Μέχρι τη δεκαετία του 1870	Το κράτος αποτελούσε τον κύριο εργοδότη, που εξασφάλιζε θέσεις εργασίας στο δημόσιο και δυνατότητα κοινωνικής ανέλιξης, εφόσον στους ανώτατους λειτουργούς του εξασφάλιζε εισόδημα που σχεδόν ξεπερνούσε το εισόδημα όλων των άλλων μελών της κοινωνίας.
2. Η οργάνωση των κομμάτων κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα	
Δεκαετία του 1880	Τα κόμματα ήταν αρκετά πιο συγκροτημένα απ' ό,τι στο παρελθόν.
Μετά το 1882	Όλο και συχνότερα παρουσιάζεται το φαινόμενο οι εκλογείς να ψηφίζουν με κομματικά κριτήρια και να περιορίζεται η συνήθεια να ψηφίζονται θετικά και πολιτικοί άλλων κομμάτων.
Κατά τη δεκαετία του 1890	Οι εκλογείς συνήθιζαν να ψηφίζουν πολιτικούς με επιρροή, μόνο εφόσον είχαν δηλώσει με σαφήνεια την κομματική τους τοποθέτηση.
1879 & 1885	Το 1879 π.χ. υπήρχαν στις εκλογές 24 τοπικά ψηφοδέλτια, ενώ το 1885 μόνο 4.
3. Από τη χρεοκοπία στο στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί (1893-1909)	
1893-1897	Στο διάστημα από την πτώχευση του 1893 έως τον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 τα δύο μεγάλα κόμματα προσπάθησαν να υλοποιήσουν το πολιτικό τους πρόγραμμα, χωρίς όμως επιτυχία, γεγονός που δημιούργησε την εντύπωση ενός γενικού αδιεξόδου.
1897	Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος, που τελείωσε με ολοκληρωτική ήττα της Ελλάδας, επέτεινε το πολιτικό αδιέξοδο.
Μέχρι το 1909	Μεταρρυθμίσεις διοικητικού χαρακτήρα (π.χ. αποκέντρωση), κατά κύριο λόγο από κυβερνήσεις του τρικουπικού κόμματος υπό την ηγεσία του Γεωργίου Θεοτόκη.
Έως το 1909	Το μοναδικό νέο πολιτικό στοιχείο ήταν η εμφάνιση της κοινοβουλευτικής ομάδας των Ιαπώνων, πολιτικού μορφώματος υπό τον Δημήτριο Γούναρη, που ιδρύθηκε το 1906.
1908	Επίκεντρο της κριτικής του Γούναρη ήταν η αδυναμία του πολιτικού συστήματος να προσαρμοστεί στις εξελίξεις της κοινωνίας. Η ομάδα δεν μπόρεσε να επιβιώσει και διαλύθηκε.
1909	Συντελείται τομή στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας γενικότερα, και των πολιτικών κομμάτων ειδικότερα.
15 Αυγούστου 1909	Εκδήλωση κινήματος στο Γουδί, υπό τον <i>Στρατιωτικό Σύνδεσμο</i> , μια μυστική ένωση στρατιωτικών, με αιτήματα που αφορούσαν μεταρρυθμίσεις στο στρατό, τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη, την εκπαίδευση και τη δημοσιονομική πολιτική.
14 Σεπτεμβρίου 1909	Με αφορμή το κίνημα στο Γουδί, πραγματοποιείται μεγάλη διαδήλωση των επαγγελματικών σωματείων της πρωτεύουσας.

Φεβρουάριος του 1910	Αναθεώρηση ορισμένων άρθρων του συντάγματος από τη Βουλή (με αφορμή το κίνημα στο Γουδί).
15 Μαρτίου 1910	Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος διαλύθηκε έχοντας επιτύχει τις επιδιώξεις του.
Δ. ΑΝΑΝΕΩΣΗ - ΔΙΧΑΣΜΟΣ (1909-1922)	
1. Το κόμμα των Φιλελευθέρων	
Πριν από την 8η Αυγούστου 1910	Πριν από τις εκλογές δεν είχε συγκροτηθεί κανένα νέο μεγάλο κόμμα που να υποστηρίζει τις μεταρρυθμίσεις οι οποίες προτάθηκαν το 1909/1910.
5 Σεπτεμβρίου 1910	Πρώτη δημόσια εμφάνιση του Βενιζέλου ως ελλαδίτη πολιτικού με μία ομιλία στην πλατεία Συντάγματος, στην οποία έκανε προγραμματικές δηλώσεις, με τις οποίες υποστήριξε μετριοπαθείς μεταρρυθμίσεις.
22 Αυγούστου 1910	Το κόμμα (του Βενιζέλου) ιδρύθηκε και τυπικά από μέλη της Εθνοσυνέλευσης.
6 Οκτωβρίου 1910	Εντολή σχηματισμού κυβέρνησης από το Βενιζέλο μετά την παραίτηση της Κυβέρνησης Δραγούμη
Νοέμβριος 1910	(Διάλυση της Βουλής και προκήρυξη νέων εκλογών από τον Βενιζέλο) Αυτό το διάβημα αναστάτωσε τα παλαιά κόμματα τα οποία, θεωρώντας αντισυνταγματική την κίνηση του βασιλιά, αποφάσισαν να μη συμμετάσχουν στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1910.
Πρώτο εξάμηνο του 1911	Ψήφιση από τη Βουλή 53 τροποποιήσεων μη θεμελιωδών διατάξεων του συντάγματος.
Μάρτιος του 1912	Ρεύμα προς το κόμμα του Βενιζέλου και στις επόμενες εκλογές, στις οποίες πήραν μέρος όλες οι πολιτικές δυνάμεις.
1912	Αναδιοργάνωση του κόμματος, με την ίδρυση <i>Λέσχης Φιλελευθέρων</i> στην Αθήνα και σε ορισμένες άλλες εκλογικές περιφέρειες.
2. Τα αντιβενιζελικά κόμματα	
1915	Συνταγματική κρίση
3. Τα αριστερά κόμματα	
Στα μέσα του 1910	Ίδρυση του Λαϊκού Κόμματος από τους Κοινωνιολόγους, με αρχηγό τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου.
1910	Στις δεύτερες εκλογές του 1910 εξελέγησαν 7 υποψήφιοι του κόμματος, οι οποίοι παρείχαν κριτική υποστήριξη στους Φιλελευθέρους.
4. Ο εθνικός διχασμός (1915-1922)	
<i>α. Από την παραίτηση του Βενιζέλου έως τη Συνθήκη των Σεβρών</i>	

Από το 1912	Μετά τη σαρωτική νίκη στις εκλογές, ο Βενιζέλος ήταν κυρίαρχος του πολιτικού παιχνιδιού, χωρίς ουσιαστική κοινοβουλευτική αντιπολίτευση.
1913	Τον βασιλιά Γεώργιο Α' διαδέχθηκε στο θρόνο ο Κωνσταντίνος, στον οποίο ο Βενιζέλος, ένα χρόνο νωρίτερα, παραχώρησε το αξίωμα του αρχιστράτηγου.
Μέχρι το 1915	Οι δύο ισχυρές προσωπικότητες (Βενιζέλος - Κωνσταντίνος) δεν ήρθαν σε σύγκρουση.
1915	Παραίτηση της κυβέρνησης (Βενιζέλου) δύο φορές εξαιτίας του βασιλιά.
Στα μέσα του 1916	Το Κοινοβούλιο χάθηκε ουσιαστικά από το προσκήνιο.
26 Σεπτεμβρίου 1916	Συγκρότηση κυβερνήσεως στη Θεσσαλονίκη από τον Βενιζέλο.
1920	Κορύφωση εθνικού διχασμού με την απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου και τη δολοφονία του Ίωνος Δραγούμη.
β. Από τη συνθήκη των Σεβρών έως την ήττα στη Μ. Ασία	
10 Αυγούστου 1920	Η Συνθήκη των Σεβρών αποτέλεσε τη μεγαλύτερη διπλωματική επιτυχία της Ελλάδας και δικαίωσε την τολμηρή πολιτική του Βενιζέλου.
25 Ιανουαρίου 1921	Η <i>Αναθεωρητική Εθνοσυνέλευση</i> που προέκυψε από τις εκλογές του Νοέμβριου ανακηρύχθηκε Συντακτική καθώς θεωρήθηκε αναγκαίο να αλλάξει εξ ολοκλήρου το σύνταγμα.
5. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα	
Κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα	Οι υψηλοί δείκτες ανεργίας και οι άθλιες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης των εργατών οδήγησαν σε έντονη πολιτικοποίησή τους.
1918	Ίδρυση <i>Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος Ελλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.)</i> από συνέδριο σοσιαλιστών.
Έως το 1919	Το Σ.Ε.Κ.Ε. ήταν υπέρ της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Σταδιακά απομακρύνθηκε από αυτή, υιοθετώντας την αρχή της δικτατορίας του προλεταριάτου.
1924	Μετονομασία του Σ.Ε.Κ.Ε. σε <i>Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (Κ.Κ.Ε.)</i> .
ΙΙΙ. ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1821-1930)	
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ)	
Στη διάρκεια της Επανάστασης του 1821	Μετακινήσεις ελληνικών πληθυσμών από διάφορα μέρη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας προς την επαναστατημένη Ελλάδα.
Κατά την περίοδο 1914-1922	Γενικότερο σχέδιο εκρίζωσης του ελληνικού στοιχείου.
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ)	
Πρώτες δεκαετίες 20 ^{ου} αιώνα	Τα κύματα των προσφύγων που έφταναν στην Ελλάδα ήταν συχνότερα και πολυαριθμότερα (σε σχέση με τον 19 ^ο αιώνα)

1922	Ξεριζωμός του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.
1906	Η αναγκαστική μετανάστευση στην Ελλάδα ήταν συνέπεια των βιαιοπραγιών των Βουλγάρων, εξαιτίας του ανταγωνισμού Ελλάδας-Βουλγαρίας για επικράτηση στην υπό οθωμανική κυριαρχία Μακεδονία (Μακεδονικός Αγώνας).
Αύγουστος του 1913	Μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913, με την οποία τερματίζονταν οι Βαλκανικοί πόλεμοι, Έλληνες από τη Βουλγαρία, καθώς και από τη Δυτική Θράκη και το τμήμα της Ανατολικής Μακεδονίας, που είχαν κατακυρωθεί στη Βουλγαρία, καθώς και από περιοχές που είχαν παραχωρηθεί στη Σερβία, έφθασαν στην Ελλάδα.
Α. ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1914-1922	
1. Ο διωγμός του 1914 (ο πρώτος διωγμός)	
Μετά το 12ο αιώνα	Οι πυκνοί κατά την αρχαιότητα και τους βυζαντινούς χρόνους ελληνικοί πληθυσμοί αραίωσαν αισθητά, κυρίως λόγω των μαζικών εξισλαμισμών.
Κατά το 18ο και 19ο αιώνα	Ενίσχυση των ελληνικών πληθυσμών και πάλι με μεταναστεύσεις από τον κυρίως ελλαδικό χώρο.
Από τα τέλη του 19ου αιώνα	Η εθνική αφύπνιση των Τούρκων ενισχύθηκε μετά την εδαφική συρρίκνωση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.
Τους πρώτους μήνες του 1914	Αθρόες μεταναστεύσεις Μουσουλμάνων της Σερβίας, της Βουλγαρίας και της Ελλάδας προς τη Μικρά Ασία, οι οποίες υποκινήθηκαν σε γενικές γραμμές από την τουρκική κυβέρνηση.
Στις αρχές του 1914	Πρώτα θύματα (των διωγμών από την τουρκική κυβέρνηση) υπήρξαν οι Έλληνες της Ανατολικής Θράκης, οι οποίοι εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους.
Ιούνιος 1914	Ίδρυση <i>Μικτής Επιτροπής</i> που θα ρύθμιζε τα σχετικά με την ανταλλαγή πληθυσμών.
Οκτώβριος του 1914	Είσοδος της Τουρκίας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο.
2. Άλλα προσφυγικά ρεύματα	
1916	Άφιξη προσφύγων από την Ανατολική Μακεδονία, την οποία είχαν καταλάβει οι Βούλγαροι ως σύμμαχοι των Γερμανών.
1918	Μετά τη λήξη των εχθροπραξιών το 1918, οι Βούλγαροι επέστρεψαν στις εστίες τους και η « <i>Υπηρεσία Ανοικοδομήσεως Ανατολικής Μακεδονίας</i> » μερίμνησε για την επανεγκατάσταση τους.
Νοέμβριος του 1919	Υπογραφή της συνθήκης του Νεϊγύ, που προέβλεπε την παραχώρηση της Δυτικής Θράκης από τη Βουλγαρία στην Ελλάδα.
Περίοδος 1919-1921	Λόγω της Ρωσικής Επανάστασης και της κατάληψης ρωσικών επαρχιών από τους Τούρκους, μεγάλο μέρος των Ελλήνων της

	<p>Ρωσίας κατέφυγε στα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας και από εκεί διαπεραιώθηκε στην Ελλάδα.</p> <p>Έλληνες πρόσφυγες ήλθαν επίσης κατά το διάστημα αυτό από τη Βόρειο Ήπειρο (κυρίως το 1914), τη Ρουμανία (το 1919 από περιοχές που αποτέλεσαν πεδίο πολεμικών συγκρούσεων), την υπό ιταλική κατοχή Νοτιοδυτική Μικρά Ασία (1919), το Αϊδίνιο και το εσωτερικό της Μικράς Ασίας (1919), καθώς και από τα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα (κατά διαστήματα από το 1912 και εξής).</p>
Μέχρι και το 1920	Συνολικά, είχαν καταφύγει στην Ελλάδα περίπου 800.000 πρόσφυγες.
3. Η περίθαλψη (1914-1921)	
Ιούλιος του 1914	Ίδρυση στη Θεσσαλονίκη <i>Οργανισμού</i> , με σκοπό την άμεση περίθαλψη και στη συνέχεια την εγκατάσταση των προσφύγων σε εγκαταλελειμμένα τουρκικά και βουλγαρικά χωριά της Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας.
1916-1917	Κατά την περίοδο του <i>Εθνικού Διχασμού</i> (1916-1917), η κυβέρνηση Βενιζέλου ίδρυσε στη Θεσσαλονίκη την « <i>Ανωτάτην Διεύθυνσιν Περιθάλψεως</i> ».
Ιούλιος του 1917	Ίδρυση <i>Υπουργείου Περιθάλψεως</i> .
Από το 1917 έως το 1921	Μολονότι η Ελλάδα βρισκόταν σε πολεμική αναμέτρηση (Α' Παγκόσμιος πόλεμος) και οι οικονομικές συνθήκες ήταν αντίξοες, η φροντίδα για τους πρόσφυγες ήταν περισσότερο οργανωμένη.
4. Η παλιννόστηση	
Τελευταίοι μήνες του 1918	Επιστροφή των προσφύγων στη Μικρά Ασία μετά τον τερματισμό του πολέμου για την Τουρκία.
Οκτώβριος του 1918	Σύσταση στην Κωνσταντινούπολη <i>Πατριαρχικής Επιτροπής</i> , με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της ελληνικής κυβέρνησης.
Μάιος του 1919	Οι περισσότεροι επέστρεψαν στις εστίες τους μετά την απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη.
Μέχρι το τέλος του 1920	Επιστροφή της πλειονότητας των προσφύγων στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.
Αύγουστος του 1922	Οι ειρηνικές μέρες δεν κράτησαν για πολύ. Λίγους μήνες αργότερα, τον Αύγουστο του 1922, θα έπαιρναν πάλι το δρόμο της προσφυγιάς.
B. Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	
1. Η έξοδος	
15 Μαΐου 1919	Αποβίβαση του Ελληνικού στρατού στη Σμύρνη.

Ιούλιος του 1920	Υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών, που μεταξύ άλλων όριζε ότι η περιοχή της Σμύρνης θα βρισκόταν υπό ελληνική διοίκηση και κατοχή για πέντε χρόνια.
Νοέμβριος του 1920	Ήττα του κόμματος των Φιλελευθέρων στις εκλογές και επιστροφή του βασιλιά Κωνσταντίνου στην Ελλάδα.
Αύγουστος του 1922	Λήξη του μικρασιατικού πολέμου με ήττα και υποχώρηση του ελληνικού στρατού.
Πριν από τον Αύγουστο του 1922	Οι ελληνικοί πληθυσμοί της Μικράς Ασίας (Πόντου, Κιλικίας, Καππαδοκίας) είχαν εγκαταλείψει τα σπίτια τους και είχαν καταφύγει στη Σμύρνη ή την Ελλάδα.
Φθινόπωρο του 1922	Συνολικά, έφθασαν στην Ελλάδα περίπου 900.000 πρόσφυγες (ανάμεσά τους και 50.000 Αρμένιοι). Περίπου 200.000 Έλληνες παρέμεναν στην Καππαδοκία και γενικότερα στην Κεντρική και Νότια Μικρά Ασία.
1924 και 1925	Μεταφορά προσφύγων στην Ελλάδα με τη φροντίδα της Μικτής Επιτροπής.
2. Το πρώτο διάστημα	
1928	Στην απογραφή του 1928 καταγράφηκαν 1.220.000 πρόσφυγες.
Νοέμβριος του 1922	Ίδρυση <i>Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων</i> το οποίο ανήγειρε ξύλινα παραπήγματα για τη στέγαση των προσφύγων.
3. Η Σύμβαση της Λοζάνης και η ανταλλαγή των πληθυσμών	
24 Ιουλίου 1923	Υπογραφή της Συνθήκης ειρήνης της Λοζάνης.
30 Ιανουαρίου 1923	Υπογραφή ελληνοτουρκικής Σύμβασης, η οποία ρύθμιζε την ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.
18 Οκτωβρίου 1912	Η ανταλλαγή ίσχυσε αναδρομικά για όλες τις μετακινήσεις που έγιναν από τη μέρα που κηρύχθηκε ο Α' Βαλκανικός πόλεμος (18 Οκτωβρίου 1912).
Γ. Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	
1. Η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων	
Σεπτέμβριος 1923	Με πρωτοβουλία της ΚΤΕ, ιδρύθηκε ένας αυτόνομος οργανισμός με πλήρη νομική υπόσταση, η <i>Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ)</i> , με έδρα την Αθήνα.
1924 & 1928	Η ελληνική κυβέρνηση διέθεσε στην ΕΑΠ το ποσό από δύο δάνεια που είχε συνάψει η ελληνική κυβέρνηση στο εξωτερικό.
1922 – 1925	Εκτός από την ΕΑΠ, με την αποκατάσταση των προσφύγων ασχολήθηκαν το Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων (1922-1925), το Υπουργείο Προνοίας και Αντιλήψεως (από το 1925) και το Υπουργείο Γεωργίας.
Μέχρι το τέλος του 1930	Λειτουργία ΕΑΠ.
2. Η αγροτική αποκατάσταση	

3. Η αστική αποκατάσταση	
Κατά τις δεκαετίες του 1920 και του 1930	Ο αριθμός των προσφύγων ήταν μεγάλος, τα ανταλλάξιμα (μουσουλμανικά) σπίτια στις πόλεις ήταν λίγα και τα οικιστικά προγράμματα του κράτους καθυστερούσαν, λόγω των πολιτικών ανωμαλιών και της κακής οικονομικής κατάστασης κατά τις δεκαετίες του 1920 και του 1930.
Δ. Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	
1. Η αποζημίωση των ανταλλαξίμων	
1924	Για να βοηθήσει το έργο της ελληνικής αντιπροσωπείας, στη Μικτή Επιτροπή συστάθηκε η <i>Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής Πληθυσμών</i> που υπαγόταν στο Υπουργείο Γεωργίας.
2. Η ελληνοτουρκική προσέγγιση	
Ιούνιος του 1925	Υπογραφή της <i>Σύμβασης της Αγκυρας</i> ύστερα από διαπραγματεύσεις.
Δεκέμβριος του 1926	Υπογραφή της <i>Συμφωνίας των Αθηνών</i> .
Αύγουστος του 1928	Το κόμμα των Φιλελευθέρων κέρδισε τις εκλογές και σχεδόν αμέσως η νέα κυβέρνηση ξεκίνησε διαπραγματεύσεις που κράτησαν δύο χρόνια.
10 Ιουνίου 1930	Υπογραφή της <i>Συμφωνίας της Αγκυρας</i> που αποτελούσε το οικονομικό συμφωνο μεταξύ των δύο χωρών.
30 Οκτωβρίου 1930	Ολοκλήρωση συμφωνίας με το Σύμφωνο φιλίας, ουδετερότητας και διαιτησίας, το Πρωτόκολλο για τον περιορισμό των ναυτικών εξοπλισμών και τη Σύμβαση εμπορίου, εγκατάστασης και ναυτιλίας.
1930	Οι μεταγενέστερες εξελίξεις έδειξαν ότι οι προσδοκίες από τη λύση που δόθηκε σε κάποια ζητήματα με τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες του 1930 διαψεύστηκαν.
1932 και 1933	Ήττα του κόμματος των Φιλελευθέρων στις εκλογές.
Ε. Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
1. Η ενσωμάτωση των προσφύγων	
Από το 1924 έως το 1928	Μεγάλο μέρος του έργου της αποκατάστασης των προσφύγων έγινε από το 1924 έως το 1928 και σε αυτό καθοριστικό ρόλο έπαιξε η λειτουργία της ΕΑΠ.
Πριν από το 1922	Παρά την ύπαρξη νόμων (ήδη πριν από το 1922) που απαγόρευαν τη μεταβίβαση της μουσουλμανικής ακίνητης ιδιοκτησίας, η έλλειψη κτηματολογίου, η ανυπαρξία, σε πολλές περιπτώσεις, τίτλων ιδιοκτησίας και η δυσκολία στην οριοθέτηση ή την περιφραγή της, συνέβαλαν στο να περιέλθουν τέτοιες εκτάσεις σε ντόπιους.
Μετά τη δεκαετία του 1940	Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ προσφύγων και γηγενών έπαψε να υπάρχει.

2. Οι επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων	
α. Εξωτερική πολιτική	
β. Πληθυσμός/εθνολογική σύσταση	
Από το 1920 έως το 1928	Αύξηση του πληθυσμού της Ελλάδας περίπου κατά 20%. Αυξήθηκε επίσης κατά πολύ ο βαθμός αστικοποίησης του κράτους. Κατά την ίδια περίοδο, ο πληθυσμός της ευρύτερης περιοχής της πρωτεύουσας διπλασιάστηκε.
1920 & 1928	Η Ελλάδα είχε 20% μη Έλληνες ορθόδοξους. Η Ελλάδα είχε μόλις 6% μη Έλληνες ορθόδοξους
1920 & 1928	Το ποσοστό των μη Ελλήνων ορθοδόξων στη Μακεδονία που ήταν 48% το 1920, έπεσε στο 12% το 1928.
γ. Οικονομία	
1922-1931	Σε μία δεκαετία οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αυξήθηκαν περίπου κατά 50%, η γεωργική παραγωγή διπλασιάστηκε και εξασφαλίστηκε επάρκεια σε σιτηρά.
1922-1932	Διπλασιασμός των βιομηχανικών μονάδων.
1930	Οι γυναίκες αποτελούσαν την πλειονότητα των εργατών στην κλωστοϋφαντουργία, την καπνοβιομηχανία και τη βιομηχανία ετοιμών ενδυμάτων.
δ. Πολιτισμός	
Μέχρι το 1940	Πρόσφυγες οργανοπαίχτες και τραγουδιστές κυριάρχησαν στη λαϊκή μουσική σκηνή.
IV. ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ.	
Ε. Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
1. Η οργάνωση της Κρητικής Πολιτείας	
9 Δεκεμβρίου 1898	Ο εντολοδόχος των Μεγάλων Δυνάμεων πρίγκιπας Γεώργιος ανέλαβε τα καθήκοντά του (αναλαμβάνει τη διοίκηση της Κρήτης).
10 Δεκεμβρίου 1898	Αναχωρούν οι ξένοι Ναύαρχοι από το νησί και αμέσως αρχίζει με γοργούς ρυθμούς το δυσχερές έργο της οργάνωσης του νέου πολιτικού σχήματος, που ονομάστηκε <i>Κρητική Πολιτεία</i> .
8 Φεβρουαρίου 1899	Στις εκλογές αυτές αναδείχθηκαν 138 χριστιανοί και 50 μουσουλμάνοι πληρεξούσιοι και η Κρητική Βουλή άρχισε τις εργασίες της στις 8 Φεβρουαρίου 1899.
2. Η περίοδος της δημιουργίας	

1903	Αντιμετώπιση του μεγάλου προβλήματος της λέπρας, με την οργάνωση του λεπροκομείου της Σπιναλόγκας.
1900	Με τον Οργανικό Νόμο του 1900, δόθηκε λύση σε ακανθώδη εκκλησιαστικά ζητήματα.
3. Τα πρώτα νέφη	
4. Η επανάσταση του Θερίσου (1905)	
α. Τα αίτια και οι αφορμές	
18 Μαρτίου 1901	Η κρίση κορυφώθηκε, όταν ο Γεώργιος απέλυσε τον Βενιζέλο από το αξίωμα του υπουργού.
Τέλος του 1904	Λήξη της περιόδου της Γενικής Συνέλευσης και προκήρυξη εκλογών για την ανάδειξη 64 βουλευτών. Σύμφωνα με το σύνταγμα, 10 ακόμη θα διορίζονταν απευθείας από τον Πρίγκιπα.
26 Φεβρουαρίου 1905	Η κατάσταση εκτραχύνθηκε, όταν η τριανδρία της αντιπολίτευσης και 15 άλλοι επιφανείς πολιτευτές συνέταξαν και υπέγραψαν προκήρυξη, με την οποία ζητούσαν μεταβολή του συντάγματος της Κρητικής Πολιτείας.
14 Μαρτίου 1905	Η ενωμένη αντιπολίτευση άφησε σκόπιμα να διαρρεύσει η πληροφορία ότι πιθανή ημέρα εξέγερσης θα ήταν η 14η Μαρτίου.
10 Μαρτίου 1905	Οι επαναστάτες αιφνιδίασαν τον Ηγεμόνα και κήρυξαν την επανάσταση στις 10 Μαρτίου 1905.
β. Η αντίδραση των Πρίγκιπα	
12 Μαρτίου 1905	Ο πρωθυπουργός Δηλιγιάννης κάλεσε τους αντιπροσώπους του αθηναϊκού τύπου και προέβη σε σκληρές δηλώσεις κατά του Βενιζέλου και των συνεργατών του.
γ. Η στάση των Μεγάλων Δυνάμεων και οι διπλωματικοί ελιγμοί του Ελ. Βενιζέλου	
21 Μαρτίου 1905	Ο παλαίμαχος πολιτικός Ιωάννης Σφακιανάκης, σε πάνδημο συλλαλητήριο στο Ηράκλειο μίλησε ανοικτά για την απαράδεκτη ξένη ανάμειξη και κάλεσε το λαό σε καθολική συμπαράσταση προς τους επαναστάτες.
δ. Το τέλος της επανάστασης του Θερίσου και ο θρίαμβος της πολιτικής του Ελευθερίου Βενιζέλου	
2 Ιουλίου 1905	Η επιμονή των επαναστατών στον ένοπλο αγώνα και η παράταση της έκρυθμης κατάστασης, που απειλούσε με κατάρρευση την οικονομική και πολιτική υπόσταση της Κρήτης, ανάγκασε τις Προστάτιδες Δυνάμεις να αποστείλουν αυστηρό τελεσίγραφο προς τους επαναστάτες στις 2 Ιουλίου 1905.
Καλοκαίρι του 1905	Οι διαπραγματεύσεις ήταν σκληρές και διήρκεσαν όλο το καλοκαίρι του 1905.
2 Νοεμβρίου 1905	Υπογραφή τελικής συμφωνίας από τον Ελ. Βενιζέλο στο μοναστήρι των Μουρνιών Κυδωνιάς.

Φεβρουάριος 1906	Διεθνής Επιτροπή που ήλθε στην Κρήτη, ανέλαβε να εξετάσει την κατάσταση και τους όρους λειτουργίας του αρμοστειακού καθεστώτος και να υποβάλει σχετική έκθεση.
14 Αυγούστου 1906	Με νέα απόφασή τους οι Δυνάμεις παραχωρούσαν στο βασιλιά των Ελλήνων Γεώργιο Α' το δικαίωμα να διορίζει εκείνος τον Ύπατο Αρμοστή της Κρήτης.
12 Σεπτεμβρίου 1906	Παραίτηση και αναχώρηση του Πρίγκιπα Γεωργίου από την Κρήτη.
5. Η αρμοστεία του Αλέξανδρου Ζαΐμη (1906-1908)	
18 Σεπτεμβρίου 1906	Ανάληψη καθηκόντων από τον Αλέξανδρο Ζαΐμη.
1907	Οργάνωση για πρώτη φορά της Πολιτοφυλακής της Κρήτης, δηλαδή του πρώτου στρατού του νησιού.
21 Μαΐου 1908	Ένα ευχαριστήριο Ψήφισμα της Κρητικής Βουλής προς τις Μ. Δυνάμεις ήταν η επίσημη πολιτική πράξη της χειραφέτησης της Κρήτης από την προστασία των Μ. Δυνάμεων.
6. Η κατάλυση της Αρμοστείας στην Κρήτη. Το πρώτο ενωτικό Ψήφισμα των Κρητών	
24 Σεπτεμβρίου 1908	Ομόφωνη έγκριση του πρώτου ψηφίσματος της ένωσης στα Χανιά και έκδοση επίσημου Ψηφίσματος από τη Κρητική Κυβέρνηση.
7. Τα γεγονότα των ετών 1909-1913	
Μαρτίου 1910	Κάλυψη πολιτικού κενού στη διακυβέρνηση της Κρήτης μετά την παραίτηση της Προσωρινής Κυβέρνησης με προσωρινά κυβερνητικά σχήματα, έως τις εκλογές του Μαρτίου 1910.
17 Μαΐου 1910	Πλειοψηφία του κόμματος του Ελ. Βενιζέλου και σχηματισμός κυβέρνησης δύο μήνες αργότερα.
8. Η μετάκληση του Βενιζέλου στην Αθήνα και οι επιπτώσεις στο Κρητικό Ζήτημα	
Σεπτέμβριος 1910	Λίγους μήνες μετά την ανάληψη της προεδρίας της Κρητικής Κυβέρνησης από τον Ελ. Βενιζέλο, ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος που έλεγχε τα ελληνικά πολιτικά πράγματα μετά την επανάσταση στο Γουδί (1909), τον κάλεσε στην Αθήνα να αναλάβει την πρωθυπουργία της Ελλάδας (Σεπτέμβριος 1910).
Τέλη του 1911	Εκδήλωση αναταραχής στο νησί.
3 Ιανουαρίου 1912	Συγκρότηση Επαναστατικής Συνέλευσης στο νησί, ενώ άρχισαν να οργανώνονται και ένοπλα τμήματα.
9. Η οριστική λύση του Κρητικού Ζητήματος	
Οκτώβριος 1912	Ευθύς μετά την έκρηξη των Βαλκανικών πολέμων (Οκτώβριος 1912) οι πύλες του ελληνικού Κοινοβουλίου άνοιξαν για τους Κρήτες βουλευτές, που έγιναν δεκτοί με εκδηλώσεις απεριόριστου πατριωτικού ενθουσιασμού.

12 Οκτωβρίου 1912	Ο Βενιζέλος αποστέλλει στην Κρήτη ως Γενικό Διοικητή το φίλο του Στέφανο Δραγούμη, ο οποίος ανέλαβε τα καθήκοντά του στις 12 Οκτωβρίου 1912.
14 Φεβρουαρίου 1913	Αφαιρέθηκαν από το φρούριο της Σούδας οι σημαίες των Μ. Δυνάμεων και της Τουρκίας.
30 Μαΐου 1913	Με το άρθρο 4 της Συνθήκης του Λονδίνου ο σουλτάνος παραιτήθηκε από όλα τα δικαιώματά του στην Κρήτη, την οποία παραχωρούσε στις Μ. Δυνάμεις της Ευρώπης.
14 Νοεμβρίου 1913	Με ιδιαίτερη συνθήκη ειρήνης μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας ο σουλτάνος παραιτήθηκε από κάθε δικαίωμά του στην Κρήτη, η οποία έτσι εντάχθηκε στην ελληνική επικράτεια ως οργανικό και αναπόσπαστο τμήμα της.
1 Δεκεμβρίου 1913	Επίσημη κήρυξη ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα, με την παρουσία τού τότε βασιλιά Κωνσταντίνου και του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου.

φιλολογικό διδασκαλείο